

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen ja Latvian välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi mainitun sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Latvian välisen sopimuksen turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa salassa pidettävän tiedon välittäminen ja suojaaminen Suomen ja Latvian välillä ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi-, ja teollisuusasioissa. Kysymys on arkaluonteisista tietoaaineistoista, jotka lähetävässä sopimusvaltiossa on erikseen luokiteltu korkean tieto-

turvallisuuden tason toteuttamista edellyttäväksi.

Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus siitä, että sopimuksen voimaansaattamiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet on saatettu loppuun, on otettu vastaan. Sopimuksen voimaansaatamlaki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	4
2.1 Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista.....	4
2.2 Turvallisuusselvityksiä koskeva lainsäädäntö.....	7
3 ESITYKSEN TAVOITTEET	7
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	7
4.1 Vaikutukset kansalaisiin	7
4.2 Vaikutukset elinkeinoelämään	8
4.3 Taloudelliset vaikutukset	8
4.4 Vaikutukset hallintoon	8
5 ASIAN VALMISTELU	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ JA SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN	9
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	13
3 VOIMAANTULO.....	13
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS	14
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	14
4.2 Käsitteilyjärjestys.....	15
LAKIEHDOTUS	17
Laki Latvian kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	17
SOPIMUSTEKSTI	18

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Tietoturvallisuudella tarkoitetaan yleisesti ottaen kaikkia sellaisia menettelyjä, joiden avulla turvataan informaation sisällön suojaaminen ulkopuolisilta (tiedon luottamuksellisuus), tiedon muuttumattomuus (tiedon eheys) sekä tiedon käytettävyys. Tietoturvallisuuden varmistamiseksi käytetään erilaisia keinoja, joista tavallisimmat ovat henkilöstön luotettavuuden ja toimitilojen turvallisuuden varmistaminen, salassapitosäännökset ja tietojen käytön rajoittaminen vain sovittuun tarkoitukseen sekä erilaiset tietojen käsittelyyn ja siirtoon liittyvät menettelytapavaatimukset. Tietoturvallisuusvaatimukset kattavat informaation koko elinkaaren, toisin sanoen tietojen hankkimisen, muokkaamisen, käytön, luovutuksen, arkistoinnin ja hävittämisen.

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviin asiakirjoihin sisältyy sellaisia salassa pidettäviä tietoja, joiden luvaton paljastuminen voi aiheuttaa merkittävää ja laajalle ulottuvaa vahinkoa keskeisille yleisille eduille. Tällaisten aineistojen asianmukaisesta käsittelystä on sen vuoksi pidettävä erityistä huolta. Kysymys on Suomen luotettavuudesta kansainvälisen yhteistyön osapuolena.

Kansainvälinen tietoturvallisuusyhteistyö, johon Suomikin osallistuu, käsittää perinteisesti diplomaattiseen toimintaan samoin kuin puolustus- ja poliisihallintojen väliseen yhteistyöhön liittyvän ei-julkisen tiedonvaihdon suojaamisen. Välttömän valtiovastuun piiriin kuuluvien kysymysten lisäksi kansainvälisillä tietoturvallisuusvelvoitteilla on kuitenkin kasvava merkitys myös taloudellisen, teollisen ja teknologisen yhteistyön kannalta, joiden puitteissa yhä useammat yritystason hankkeet edellyttävät turvallisuussuojatun tiedon hyödyntämistä. Näin etenkin silloin, kun kyse on sellaisesta viranomaisen hankin-

nasta, jossa valtion suojattuja tietoja on annettava yritykselle kaupallisen sopimuksen toteuttamista varten. Tällaisia ovat perinteisesti olleet erityisesti puolustusalan hankinnat, mutta sektori on laajenemassa.

Pyrkimyksistä huolimatta ei kuitenkaan ole osoittautunut mahdolliseksi toteuttaa tietoturvallisuusalan monenkeskistä yleissopimusta. Pääasiallinen syy tähän ovat kansallisten lainsäädäntöjen ja hallintorakenteiden ja -tapojen eroavaisuudet, jotka puolestaan heijastelevat tietoturvallisuuden sensitiivisyyttä osana kansallista kokonaisturvallisuutta.

Yleissopimuksen puuttuminen on siten paikottanut valtiot, Suomi mukaan luettuna, etsimään kahdenvälisiä sopimusratkaisuja. Suomi on tehnyt ensimmäisen kahdenvälisen tietoturvallisuussopimuksensa Saksan liittotasavallan kanssa vuonna 2004. Sopimus tuli voimaan 16 päivänä heinäkuuta 2004 (SopS 96-97/2004). Vuotta myöhemmin allekirjoitettiin Suomen ja Ranskan välinen sopimus, joka puolestaan tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2005 (SopS 66-67/2005). Kumpikin suuri Euroopan unionin (EU) jäsen on Suomelle tärkeä yhteistyökumppani niin turvallisuushallinnon kuin taloudellisen vuorovaikutuksenkin aloilla.

Tietoturvallisuustarpeiden painottumista enenevässä määrin myös taloudelliseen toimintaan ilmentää Suomen ja Euroopan Avaruusjärjestön (ESA) välinen yhteistyösopimus, jäljempänä ESA:n tietoturvallisuussopimus, niinikään vuodelta 2004 (SopS 94-95/2004). Sopimuksen eräs keskeinen tavoite on turvata Suomen elinkeinoelämän mahdollisuudet osallistua tasavertaisesti muiden jäsenmaiden kanssa ESA:n turvallisuusluokiteltuihin tarjouskilpailuihin.

Tähän mennessä Suomi on Latvian lisäksi allekirjoittanut tietoturvallisuussopimukset Puolan, Italian, Viron ja Slovakian kanssa. Parafointivaiheeseen ovat edenneet sopimuk-

set Espanjan, Tshekin ja Liettuan kanssa samoin kuin yhteispohjoismainen tietoturvallisuussopimus.

Suomen ja Latvian välinen sopimus allekirjoitettiin Turussa 17 päivänä elokuuta 2007. Sopimus on neuvoteltu pitkälti Suomen neuvottelujen pohjaksi esittämän mallisopimuksen perusteella.

2 Nykytila

2.1 Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista

Lain yleinen soveltamisala

Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista (588/2004) säädettiin osana Suomen ja Saksan välisen tietoturvallisuussopimuksen sekä ESA:n tietoturvallisuussopimuksen voimaansaattamista. Laki katsottiin tarpeelliseksi muun ohella sen vuoksi, että kansainvälisten sopimusten täytäntöön panemiseksi on tarve poiketa asiakirjajulkisuuteen ja -turvallisuuteen perustuvista kansallisista järjestelyistä, jotka perustuvat pääosin viranomaisten toiminnan julkisudesta annettuun lakiin (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki.

Lakia kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista sovelletaan erityissuojattaviin tietoa-aineistoihin. Näillä tarkoitetaan salassa pidettäviä asiakirjoja ja materiaaleja, jotka on toimitettu Suomen viranomaiselle ja joiden lähettäjä on kansainvälisen, Suomea sitovan sopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen mukaisesti tehnyt niihin turvallisuusluokkaa koskevan merkinnän. Omistusoikeus luovutettuun tietoon säilyy luovutuksen jälkeenkin aineiston luovuttaneella valtiolla. Lakia voidaan soveltaa vain, jos kansainvälinen sopimus on saatettu Suomessa voimaan perustuslaissa säädetyllä tavalla tai jos kysymys on Suomea muutoin sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta.

Lain soveltamisalan piiriin kuuluvia erityissuojattavia tietoa-aineistoja ovat lisäksi Suomen viranomaisen tai lain soveltamisalan piiriin kuuluvan elinkeinonharjoittajan laatimat asiakirjat, joista ilmenee Suomeen toimitettuihin asiakirjoihin sisältyviä tai materiaalista saatavissa olevia tietoja. Lain sovelta-

misalan piiriin kuuluvat niin ikään asiakirjat ja materiaalit, jotka on Suomessa tuotettu salassa pidettävän turvallisuusluokitellun tiedon perusteella.

Laissa säädettyjä turvallisuusvelvoitteita sovelletaan silloinkin, kun sopimus tai säädös, johon säännösten soveltaminen perustuu, ei enää ole voimassa (15 §). Soveltaminen jatkuu niin kauan kuin se turvallisuusluokituksen perusteena olevan yleisen edun vuoksi on tarpeen.

Lain suhde julkisuuslainsäädäntöön

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettuun lakiin sisältyy useita kansallisten asiakirjojen tietoturvallisuudesta annetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä. Laissa on kuitenkin yleinen viittaussäännös julkisuuslakiin. Niiltä osin kuin suomalaisten viranomaisten asiakirjoihin sisältyy muita kuin kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden piiriin kuuluvia tietoja kansainvälisestä yhteistyöstä, on sovellettava julkisuuslain ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Laissa on myös erityissäännös, joka koskee päätöksentekovaltaa siinä tilanteessa, että tietoja pyydetään julkisuuslain nojalla erityissuojattavasta aineistosta. Julkisuuslain mukaan tiedonsaantia koskevan pyynnön voi käsitellä ja ratkaista se viranomaisen, jonka hallussa asiakirja on. Tiedonsaantipyyntö voidaan kuitenkin siirtää toisen viranomaisen ratkaistavaksi julkisuuslain 15 §:ssä säädetyissä tilanteissa.

Lain soveltaminen elinkeinonharjoittajiin

Lakia sovelletaan viranomaisten lisäksi myös elinkeinonharjoittajaan ja tämän palveluksessa olevaan silloin, kun elinkeinonharjoittaja on sopimussopimuksena turvallisuusluokitellussa sopimuksessa tai osallistuu tällaista sopimusta edeltävään hankintakilpailuun tai toimii tällaisen elinkeinonharjoittajan alihankkijana (1 § 2 mom.).

Turvallisuusluokitellulla sopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka toisen valtion viranomaisen tai siinä kotipaikkaansa pitävä yritys taikka kansainvälinen järjestö tai toimielin aikoo tehdä tai on tehnyt kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa tarkoite-

tulla tavalla Suomessa kotipaikkaansa pitävän elinkeinonharjoittajan kanssa, jos tarjouskilpailuun osallistuminen tai sopimuksen toteuttaminen voi edellyttää pääsyä erityis-suojattavaan tietoaineistoon (2 § 3 k.).

Lain mukaan elinkeinonharjoittaja voi pyytää yhteisöturvallisuusselvityksen ja arvion tekemistä voidakseen osallistua toisen valtion viranomaisen tai siinä kotipaikkaansa pitävän yrityksen järjestämään tarjouskilpailuun riippumatta siitä, onko Suomi tehnyt kyseisen valtion kanssa sopimuksen, jossa on määräyksiä tietoturvallisuusvelvoitteista (1 § 3 mom.). Säännöksen tarkoituksena on turvata suomalaisten yritysten kilpailumahdollisuudet hankinnoissa silloinkin, kun hankintaan sovellettavissa olevaa kansainvälistä tietoturvallisuussopimusta ei ole. Useimmat valtiot kuitenkin edellyttävät kahdenvälisen tietoturvallisuussopimuksen olemassa oloa ulkomaisen turvallisuustodistuksen hyväksymiseksi.

Elinkeinonharjoittajalla ja tämän palveluksessa tai toimeksiannosta toimivalla on erityissuojattavia tietoaineistoja koskeva salassapitovelvollisuus (6 ja 7 §). Elinkeinonharjoittajalla on myös velvollisuus kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi antaa tietoja sekä sallia viranomaisen ja kansainvälisen toimielimen tai sopimusvaltion edustajan tutustuminen turvallisuusjärjestelyihinsä ja toimitiloihinsa (16 § 2 mom., 18 § 2 mom.).

Lain täytäntöönpanoviranomaiset

Laissa on säännökset niistä viranomaisista, jotka huolehtivat kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden hoitamisesta. Kansallisen turvallisuusviranomaisena (National Security Authority, NSA) kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseen liittyvissä tehtävissä toimii ulkoasiainministeriö. Puolustusministeriö, pääesikunta ja suojelupoliisi toimivat määrättyinä turvallisuusviranomaisina (Designated Security Authority, DSA). Näille viranomaisille voi kuulua muun ohella tarjous- ja hankintamenettelyihin liittyvien asiakirjojen turvallisuusluokittelu. Henkilöturvallisuuteen liittyvien turvallisuusselvitysten laadinnasta huolehtivat suojelupoliisi ja pääesikunta. Yhteisöturvallisuus-

selvityksen laadinta kuuluu sen sijaan kaikilta osin pääesikunnalle.

Laissa on säännökset viranomaisia ja elinkeinonharjoittajaa koskevasta tiedonantovelvollisuudesta. Säännösten tarkoituksena on varmistaa, että toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voisivat saada niille kuuluvien tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot. Viranomaiset voivat myös salassapitovelvollisuuden estämättä antaa kansainväliseen tietoturvallisuusvelvoitteeseen perustuvaa yhteistyötä varten salassa pidettäviä tietoja ulkomaiselle sopimuspuolelle. Viranomaisella on myös oikeus sallia kansainväliseen tietoturvallisuusvelvoitteeseen perustuva kansainvälisen järjestön, toimielimen tai sopimusvaltion edustajan tutustuminen viranomaisen toteuttamiin turvallisuusjärjestelyihin ja toimitiloihin riippumatta siitä, mitä turvallisuusjärjestelyjen salassapidosta säädetään taikka säädetään tai määrätään pääsystä tiloihin, joissa käsitellään tai säilytetään salassa pidettäviä tietoja.

Kansallisen turvallisuusviranomaisen on lain mukaan ilmoitettava kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa tarkoitetuissa tapauksissa toiselle sopimuspuolelle tietoonsa tulleesta turvallisuusluokiteltujen tietojen suojan vaarantumisesta ja tietoturvallisuutta koskevan määräyksen loukkaamisesta sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin asian selvittämiseksi samoin kuin rangaistavaan tekoon syyllistyneen syytteeseen saattamiseksi (19 §).

Tietojen salassapito ja käytön sääntely

Erityissuojattava tietoaineisto on pidettävä salassa (6 § 1 mom.). Salassapitovelvollisuus koskee myös elinkeinonharjoittajaa tämän ollessaan osapuolena turvallisuusluokitellussa sopimuksissa.

Suomen tekemissä, käytännössä kahdenvälisissä sopimuksissa, jotka koskevat eri maiden viranomaisten välistä salassa pidettävien tietojen vaihtoa, on säännönmukaisesti määräys, joka rajoittaa luovutettujen tietojen käyttöä. Tämän mukaisesti erityissuojattavaa tietoaineistoa saa käyttää ja luovuttaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu, jollei se, joka on määritellyt aineiston turvallisuusluokan, ole antanut muuhun suostumustaan (6 § 2 mom.). Erityissuojattavien

tietoaaineistojen käyttöä koskee siten vahva käyttötarkoitussidonnaisuus.

Turvallisuusluokittelu ja -toimenpiteet

Laissa säädetään velvollisuudesta merkitä erityissuojattavaan tietoaaineistoon sen turvallisuusluokka. Tietoaaineistoon tehty merkintä turvallisuusluokasta osoittaa, minkälaisia toimenpiteitä on toteutettava aineistoa käsiteltäessä. Mitä korkeampaan turvallisuusluokkaan aineisto kuuluu, sitä tiukempia tietoturvallisuustoimenpiteitä edellytetään. Laissa on yleinen velvoite toteuttaa tietoaaineiston käsittelyssä sen turvallisuusluokkaa koskevia käsittelymääräyksiä sekä valtuus säättää erityissuojattavan tietoaaineiston käsittelyssä noudatettavista turvallisuusluokitusta vastaavista teknisistä turvallisuustoimenpiteistä valtioneuvoston asetuksella (9 §).

Turvallisuusluokiteltuja aineistoja käsiteltäessä on lain mukaan huolehdittava siitä, että tietoja säilytetään asianmukaisissa tiloissa. Myös tilojen turvallisuusvaatimuksista voidaan säättää asetuksella (10 §).

Lakiin kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista on kirjattu kansainvälisissä sopimuksissa yleinen vaatimus siitä, että turvallisuusluokiteltuja tietoja viranomaisissa käytettäessä noudatetaan suurta pidättyvyyttä ja että tietoihin annetaan pääsy vain niille, jotka tarvitsevat tietoja tehtäviensä hoitamisessa. Nämä henkilöt on nimettävä etukäteen, jos sopimuksessa tätä edellytetään. Sama koskee myös 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua elinkeinonharjoittajaa (6 § 3 mom.).

Henkilöturvallisuus

Kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa edellytetty henkilöturvallisuutta koskeva turvallisuus selvitys tehdään siten kuin turvallisuus selvityksistä annetussa laissa (177/2002) ja sen nojalla säädetään. Siten esimerkiksi selvityksen kohteena olevan henkilön oikeudet määräytyvät sanotun lain mukaisesti.

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa on kuitenkin kaksi säännöstä, jotka ovat erityissäännöksiä suhteessa turvallisuus selvityksistä annettuun lakiin. Suppea turvallisuus selvitys on mahdol-

lista laatia muissakin kuin turvallisuus selvityksistä annetun lain 19 §:ssä luetelluissa tapauksissa, jos se on tarpeen kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi (11 § 1 mom.). Toinen erityissäännös koskee viranomaisten toimivaltaa. Turvallisuus selvityksen tekee pääesikunta silloin kun turvallisuus selvityksen laatiminen on tarpeen puolustushallintoa tai puolustushankintoja koskevan kansainvälisen velvoitteen toteuttamiseksi. Muissa tapauksissa henkilöön liittyvien turvallisuus selvitysten laadinnasta huolehtii suojelupoliisi (11 § 2 mom.). Säännös on turvallisuus selvityksistä annettua lakia täsmällisempi ja siinä otetaan huomioon, minkälaisesta kansainvälisestä velvoitteesta on kysymys.

Turvallisuus selvityksistä annetun lain 10 §:n 2 momentin mukaan turvallisuus selvitykseen ei saa sisällyttää selvityksen laatineen viranomaisen arviota selvityksen kohteena olevan henkilön luotettavuudesta tai sopivuudesta virkaan tai tehtävään, ellei lain 9 §:ssä tarkoitettu valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite tätä edellytä. Koska pääsääntönä on, että turvallisuus selvitys ei sisällä arviota henkilön luotettavuudesta, laissa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista on erikseen mainittu henkilön luotettavuuden arviointi. Tällaisen arvion tekee turvallisuus selvityksen perusteella kansallinen turvallisuusviranomainen tai, jos turvallisuusviranomaisten välillä on niin sovittu, tehtävään määrätty turvallisuusviranomainen.

Arvioinnin perusteella annetaan henkilöturvallisuutta koskeva todistus (Personal Security Clearance). Se toimitetaan tavanomaisimmin sopimuspuolen turvallisuusviranomaiselle sopimuksen osoittamalla tavalla. Laissa on myös säännökset todistuksen antamisesta henkilölle itselleen (14 §).

Yhteisöturvallisuus selvitys

Yhteisöturvallisuus selvityksellä varmistetaan elinkeinonharjoittajan toimitilojen ja käsittelykäytäntöjen asianmukaisuus sekä henkilöstön osaaminen. Elinkeinonharjoittajan luotettavuuden arvioinnilla varmistutaan erityisesti siitä, kuinka hyvin tämä pystyy huolehtimaan turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta. Yhteisöturvallisuusmenettely

ja siihen perustuva arvio toteutetaan pääosin elinkeinonharjoittajalta itseltään saatujen tietojen perusteella sekä tämän toimitilojen turvallisuuden kartoituksella, ja tarvittavista toimenpiteistä huolehditaan elinkeinonharjoittajan kanssa tehtävän sopimuksen avulla. Selvityksen laatii pääesikunta. Selvitystä laadittaessa on otettava huomioon laissa yksilöidyt seikat, muun muassa se, miten suojataan turvallisuusluokiteltuja tietoja oikeudetomalta ilmitulolta, muuttamiselta ja hävittämiseltä, ja miten estetään asiaton pääsy tiloihin, joissa turvallisuusluokiteltuja tietoja käsitellään tai joissa harjoitetaan turvallisuusluokitellussa sopimuksessa tarkoitettua toimintaa.

Pääesikunta voi tehdä lain soveltamisalan piiriin kuuluvan elinkeinonharjoittajan kanssa sopimuksen, jossa elinkeinonharjoittaja sitoutuu toimenpiteisiin kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi (13 §). Sopimuksessa voidaan yksityiskohtaisemmin määritellä ne toimenpiteet, jotka elinkeinonharjoittaja toteuttaa täyttääkseen kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista johtuvat vaatimukset. Sopimuksessa elinkeinonharjoittaja sitoutuu myös tekemään ne mahdolliset tarkistukset toimintaansa, jotka toiminnan turvallisuuskartoituksessa on havaittu. Turvallisuusselvityksen ja mahdollisen sopimuksen jälkeen pääesikunta voi tehdä arvion elinkeinonharjoittajan luotettavuudesta ja antaa tätä koskevan turvallisuustodistuksen (Facility Security Clearance).

2.2 Turvallisuusselvityksiä koskeva lainsäädäntö

Henkilöstöturvallisuuteen liittyvistä turvallisuusselvityksistä säädetään turvallisuusselvityksistä annetussa laissa. Lain tarkoituksena on turvallisuusselvitysmenettelyä käyttämällä parantaa mahdollisuuksia ennakolta estää rikokset, jotka vakavasti vahingoittaisivat keskeisiä yleisiä tai yksityisiä etuja taikka erittäin merkittävää tietoturvallisuutta.

Turvallisuusselvitys voidaan tehdä virkaan tai tehtävään hakeutuvasta, tehtävään tai koulutukseen otettavasta taikka virkaa tai tehtävää hoitavasta henkilöstä, ja se voi olla perusmuotoinen, laaja tai suppea. Turvallisuusselvitys tehdään laissa määritellyissä tapauk-

sisssa, kuten silloin, kun Suomea sitova valtiotosopimus tai muu kansainvälinen velvoite edellyttää turvallisuusselvityksen tekemistä tai sen perusteella laaditun todistuksen esittämistä.

Yksityisyyden suojan perusoikeusluonteen vuoksi turvallisuusselvitysmenettely on tarkan muotosidonnaista. Turvallisuusselvitys voidaan tehdä vain selvityksen kohteena olevan henkilön etukäteen antaman, nimenomaisen ja kirjallisen suostumuksen perusteella. Myös turvallisuusselvitysmenettelyssä käytettävät rekisterit on laissa lueteltu tyhjentyvästi.

Jokaisella on oikeus saada tieto siitä, onko hänestä tehty turvallisuusselvitys tiettyä tehtävää varten. Selvityksen kohteella on myös oikeus pyynnöstä saada toimivaltaiselta viranomaiselta perusmuotoisen tai laajan turvallisuusselvityksen tiedot. Tiedonsaantioikeus ei kuitenkaan koske sellaisesta rekisteristä peräisin olevaa tietoa, johon rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta.

3 Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on saattaa voimaan Suomen ja Latvian välinen tietoturvallisuussopimus ja sillä tavoin parantaa maiden välistä yhteistyötä sekä turvata suomalaisten yritysten mahdollisuudet osallistua sellaisiin kansainvälisiin sekä Suomen ja Latvian välisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen saattaa edellyttää arkaluonteisten salassa pidettävien tietojen vaihtoa.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset kansalaisiin

Sopimuksen voimaansaattamisen myötä Latviasta Suomeen toimitettuihin turvallisuusluokiteltuihin tietoihin ja materiaaleihin sovellettaisiin lakia kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista. Lakiin sisältyy erityissäännös, jonka mukaan toisen sopimuspuolen salassa pidettävät ja turvallisuusluokitellut asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot ovat myös Suomessa salassa pidettäviä. Säännös poikkeaa muodoltaan julkisuuslain yleistä etua koskevista salassapitosäännöksistä, joissa salassapito on useimmissa tapauksissa riippu-

vainen siitä, minkälaisia vaikutuksia tietojen antamisella olisi suojattavalle edulle. Kansainvälisistä tietoturvaselvoitteista annetun lain mukainen salassapito on näin ollen sanamuodon mukaan kattavampi kuin yleisessä julkisuuslaissa.

Suomen ja Latvian välisessä sopimuksessa on kysymys asiakirjoista, joita toinen sopimuspuoli pitää salassa pidettävänä ja jotka se on määritellyt ja merkinnyt korkean tietoturvaselvoituksen tasoa edellyttäväksi. Tällaisia asiakirjoja on säännönmukaisesti pidettävä salaisina myös julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan. Merkittävimpiä erona on se, että viranomaisella ei olisi kansainvälisessä tietoturvaselvoitteesta tarkoitettuun asiakirjaan kohdistuvaa tiedonsaantipyyntöä ratkaistessaan velvollisuutta erikseen perustella tiedon antamisesta aiheutuva vahinko. Tiedonsaantipyyntö olisi muutoin käsiteltävä julkisuuslain mukaisesti. Siten viranomaisen on varmistettava, että asiakirjaan merkitty salaisuusluokka vastaa sopimuksessa sovittua. Jos luokituksen oikeellisuudesta tai siitä, minkä asiakirjan tietojen vuoksi luokitusmerkintä on tehty, syntyy epäselvyyttä, viranomaisen on otettava yhteyttä asiakirjan laatineeseen sopimuspuoleen. Suomen ja Latvian välillä tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kappaleeseen sisältyy tätä tarkoitusta palveleva määräys.

Edellä olevan perusteella voidaan arvioida, että Suomen ja Latvian välisen tietoturvaselvoitus sopimuksen voimaansaattamista koskeva lakiehdotus ei asiallisesti vaikuta kansalaisten tiedonsaantia vähentävästi suhteessa siihen, mitä tiedonsaanti yleisen lainsäädännön mukaan on.

Henkilöturvallisuus on keskeinen tietoturvaselvoituksen osa-alue. Koska jo laki kansainvälisistä tietoturvaselvoitteista edellyttää turvaselvoitus selvityksistä annetun lain mukaisen menettelyn käyttämistä henkilöstön luottamuksen varmistamisesta, ehdotetun voimaansaattamis lain hyväksyminen ei tarkoittaisi sitä, että kansalaisten yksityisykselämän ja

henkilötietojen suojaa kavennettaisiin aikaisempaan verrattuna.

4.2 Vaikutukset elinkeinoelämään

Sopimus antaa suomalaiselle teollisuudelle, toisin kuin tähän asti, mahdollisuudet saada sellaisia tilauksia tai osallistua sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää pääsyä Latvian turvaselvoitusluokiteltuihin tietoihin. Vastaavasti sopimus antaa Latvian teollisuudelle, toisin kuin tähän asti, mahdollisuuden saada sellaisia tilauksia tai osallistua sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää pääsyä Suomen turvaselvoitetuun tietoon.

4.3 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutusta valtion talousarvioon eikä muitakaan vähäistä merkittävämpiä taloudellisia vaikutuksia

4.4 Vaikutukset hallintoon

Esitykseen sisältyvän sopimuksen ja lain hyväksymisestä ei aiheudu hallintoa koskevia muutosselvoitteita tai -tarpeita.

5 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä ulkoasiainministeriössä. Sopimuksen valmisteluun ja sen neuvotteluun on osallistunut edustajia ulkoasiainministeriöstä, oikeusministeriöstä, puolustusministeriöstä sekä kauppa- ja teollisuusministeriöstä.

Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, suojelupoliisilta, pääesikunnalta sekä Teollisuus- ja työnantajat ry:ltä.

Lausunnoissa on puollettu sopimuksen piikaista hyväksymistä ja voimaansaattamista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. Määritelmät. Sopimuksen 1 artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisen kannalta keskeiset käsitteet.

Artiklan a kohdassa on turvallisuusluokitellun tiedon määritelmä. Sopimus koskee sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti turvallisuusluokiteltua tietoa, asiakirjaa tai aineistoa sen laadintamuodosta riippumatta. Tietoon, asiakirjaan tai aineistoon on merkittävä asianmukainen turvallisuusluokitusmerkintä kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja sitä on suojattava luovuttamisesta tai -muodosta riippumatta.

Artiklan b kohdassa määritellään toimivaltaiseksi turvallisuusviranomaiseksi sellainen kansallinen turvallisuusviranomainen tai nimetty turvallisuusviranomainen, joka on kansallisten lakien ja määräysten mukaan toimivaltainen ja vastaa tämän sopimuksen täytäntöpanosta.

Artiklan c kohdassa määritellään hankintasopimusosapuoleksi luonnollinen henkilö, oikeushenkilö tai valtion laitos, jolla on kelpoisuus tehdä turvallisuusluokiteltuja hankintasopimuksia.

Artiklan d kohta sisältää turvallisuusluokitellun hankintasopimuksen määritelmän. Määritelmä tarkoittaa sopimuspuolten lainkäyttövaltaan kuuluvien hankintasopimusosapuolten välistä hankintasopimusta tai sitä edeltäviä neuvotteluja tai muuta hyväksyttyä järjestelyä koskien esimerkiksi tavara-toimituksia, urakointia tai palveluja sekä myös alihankintasopimusta tai muuta järjestelyä, johon sisältyy pääsy turvallisuusluokiteltuun tietoon tai tällaisen tiedon tuottaminen. Kohta on sopusoinnussa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 2 §:n 3 kohdan kanssa.

Artiklan e kohdan mukaan lähettävällä sopimuspuolella tarkoitetaan sopimuspuolta sekä sen lainkäyttövaltaan kuuluvaa muuta valtion laitosta tai julkisoikeudellista tai yksityisoikeudellista oikeushenkilöä, joka lähettää turvallisuusluokiteltua tietoa. Kyseessä on näin ollen turvallisuusluokitellun tiedon omistaja.

Artiklan f kohdan mukaisesti vastaanottavalla sopimuspuolella tarkoitetaan sitä sopimuspuolta sekä sen lainkäyttövaltaan kuuluvaa muuta valtion laitosta tai julkisoikeudellista tai yksityisoikeudellista oikeushenkilöä, jonka käyttöön turvallisuusluokiteltu tieto on luovutettu.

Artiklan g kohdassa on tietoturvallisuuden kannalta erittäin keskeinen tiedonsaantitarpeen määritelmä. Tietoja saa antaa vain sellaiselle henkilölle, jolla nykyisen työtehtävänsä tai erityisen toimeksiannon vuoksi on tarve käyttää turvallisuusluokiteltua tietoa tai materiaalia. Määritelmä vastaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 3 momentin säännöksiä.

2 artikla. Tarkoitus ja soveltamisala. Artiklassa määritellään sopimuksen tarkoituksiksi suojata Suomen ja Latvian kesken välitetyt turvallisuusluokitellut tiedot. Artiklassa määritellään myös ne toiminnot, joihin sopimusta sovelletaan. Näitä ovat ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi-, tai teollisuusasiat. Rajaturvallisuuden ylläpitämisen katsotaan sisältyvän edellä mainittuihin aloihin. Sopimusta sovelletaan siten vain sellaisten tietojen välittämiseen, jotka koskevat edellä mainittuja toimintoja tai joita syntyy tai tuotetaan näissä yhteyksissä ja jotka toisessa sopimusvaltiossa on varustettu erityisellä turvallisuusluokkamerkinnällä.

Sopimusta ei sovelleta ainoastaan viranomaisten välisiin suhteisiin. Sitä sovelletaan myös sellaisiin, lähinnä taloudellista laatua

oleviin sopimuksiin, joissa osapuolena on yksityinen yritys tai yhteisö ja joiden toteuttaminen mukaan lukien myös tarjousvaihe edellyttää turvallisuusluokitellun tiedon ja materiaalin hyödyntämistä.

3 artikla. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset. Artiklan 1 kappaleessa määritellään kummankin sopimusvaltion toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset, joiden tehtävänä on vastata sopimuksen yleisestä täytäntöönpanosta ja valvonnasta. Suomessa kansallisen turvallisuusviranomaisena (National Security Authority, NSA) toimii kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain mukaan ulkoasiainministeriö, missä tehtävää hoitaa turvallisuusyksikkö. Artiklan 2 kappale velvoittaa sopimuspuolet ilmoittamaan toisilleen toimivaltaisia turvallisuusviranomaisia (NSA) koskevista muutoksista.

Artiklan 3 kappaleessa sopimuspuolia veloitetaan tiedottamaan toisilleen mahdollisista muista sopimuksen täytäntöönpanoa varten nimetyistä turvallisuusviranomaisista (Designated Security Authority, DSA). Suomessa nimettyjä turvallisuusviranomaisia ovat kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 §:n mukaisesti pääesikunta, suojelupoliisi sekä puolustusministeriö. Latviassa ei ole nimettyjä turvallisuusviranomaisia.

4 artikla. Turvallisuusluokituksen tasot. Artiklassa määritellään, miten Suomen ja Latvian turvallisuusluokitusten tasot vastaavat toisiaan. Turvallisuusluokkia on kummassakin valtiossa neljä. Artiklaan on kirjattu myös kunkin luokan englanninkielinen käännös.

Korkein, ankarimpia tietoturvallisuustoimenpiteitä vaativa luokka on ”ERITTÄIN SALAINEN” (SEVISKI SLEPENI). Suomessa luokkaan ”erittäin salainen” luetaan kuuluviksi tiedot, joiden luvaton ilmitulo voi aiheuttaa erittäin suurta vahinkoa maanpuolustukselle, turvallisuudelle, kansainvälisille suhteille tai muille yleisille eduille. Suomen kansainvälisiä suhteita suojaavat julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, maanpuolustusta momentin 10 kohta ja turvallisuutta momentin 5, 8 ja 9 kohdat. Muita määritelmässä tarkoitettuja yleisiä etuja voivat olla esimerkiksi valtionjohdon ja valtiovieraiden sekä tietojärjestelmien turvallisuusjär-

jestelyjen suojaaminen (24 § 1 mom. 7 kohta) sekä kansantalouden toimivuus (24 § 1 mom. 11 ja 12 kohta).

Toiseksi korkein turvallisuusluokka on ”SALAINEN” (SLEPENI). Tähän kuuluvat Suomessa tiedot, joiden luvaton ilmitulo voi aiheuttaa merkittävää vahinkoa maanpuolustukselle, turvallisuudelle, kansainvälisille suhteille tai muille yleisille eduille.

Kolmanneksi korkein turvallisuusluokka on ”LUOTTAMUKSELLINEN” (KONFIDENCIALI), jolla tarkoitetaan Suomessa tietoja, joiden luvaton ilmitulo voi aiheuttaa vahinkoa maanpuolustukselle, turvallisuudelle, kansainvälisille suhteille tai muille yleisille eduille.

Neljänteen asiakirjaluokkaan ”KÄYTTÖ RAJOITETTU” (DIENESTA VAJADZIBAM) kuuluvat tiedot, joiden luvaton ilmitulo voi aiheuttaa haittaa yleisille eduille tai heikentää viranomaisen toimintaedellytyksiä.

Artiklan 2 kappaleen mukaan vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi muuttaa turvallisuusluokitusta tai peruuttaa sen ainoastaan lähettävän sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.

Artiklan 3 kappaleen mukaan vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi muuttaa tai peruuttaa luokitusta tai pyytää lähettävän sopimuspuolen toimivaltaista turvallisuusviranomasta ilmoittamaan valitsemansa turvallisuusluokan perusteet. Tämä on tärkeää silloin, kun suomalaiselta viranomaiselta pyydetään tietoja turvallisuusluokitellusta asiakirjasta. Viranomaisen on julkisuuslain 17 §:n säännösten mukaan katsottava, ettei tiedonsaantia rajoiteta enempää kuin suojattavan edun vuoksi on tarpeen. Jos pyydetyn asiakirjan turvallisuusluokitukselle ei Suomessa näyttäisi esimerkiksi ajan kulumisen vuoksi enää olevan perusteita, suomalaisen viranomaisen olisi otettava yhteys Latvian turvallisuusviranomaiseen ja pyytää tätä harkitsemaan, olisiko turvallisuusluokituksen tarkistamiseen Latvian kannalta mahdollista.

5 artikla. Tietosuojan periaatteet.

Artikla sisältää keskeiset vastavuoroista suojaamista koskevat sitoumukset.

Artiklan 1 kappale sisältää sopimuksen keskeisimmän periaatteen, jonka mukaan so-

pimuspuolet sitoutuvat suorittamaan kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki asianmukaiset toimenpiteet suojatakseen sopimuksessa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa. Sopimuspuolet sitoutuvat antamaan tiedoille samantasoisien suojan kuin vastaavaan omaan kansalliseen turvallisuusluokkaan luokitetuille tiedoilleen.

Artiklan 2 kappale sisältää kiellon luovuttaa turvallisuusluokiteltuja tietoja kansainvälisille järjestöille taikka kolmansien valtioiden virkamiehille, oikeushenkilöille tai kansalaisille ilman lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen ennakolta antamaa kirjallista suostumusta. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 1 momentissa on salassapitovelvollisuutta koskeva erityissäännös, jonka mukaan kansainvälisen tietoturvallisuussopimuksen mukaisesti turvallisuusluokiteltu tieto on pidettävä salassa.

Artiklan 3 kappaleen mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin siihen, jota varten se on annettu. Velvoitetta vastaava säännös on kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 2 momentissa.

Artiklan 4 kappale koskee henkilöturvallisuutta. Sen mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa voi saada vain henkilö, jolla on 2 artiklan g kohdan mukainen tiedonsaantitarve ja jolle on annettu lupa saada tällaista tietoa sekä asianmukaiset ohjeet. Turvallisuusluokkaan "LUOTTAMUKSELLINEN" (KONFIDENCIALI) tai sitä ylempään turvallisuusluokkaan kuuluvaa tietoa luovutetaan ainoastaan sellaiselle henkilölle, josta on tehty kansallisen lainsäädännön mukainen turvallisuus selvitys ja jolla on voimassa oleva henkilöturvallisuus selvitykseen perustuva turvallisuustodistus. Määräys on sopusoinnussa kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 3 momentin kanssa, jossa sallitaan tietoineistoon pääsy vain niille henkilöille, jotka tarvitsevat tietoja tehtävänsä hoitamiseen. Kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen edellyttämä henkilöiden luotettavuuden varmistaminen toteutetaan Suomessa turvallisuus selvityksistä annetun lain sekä kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 11 §:n mukaisesti. Henkilötur-

vallisuus selvityksen laatii pääesikunta silloin, kun kysymys on puolustushallintoon liittyvästä asiasta, muutoin suojelupoliisi.

Artiklan 5 kappale velvoittaa toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset avustamaan toisiaan henkilö- ja yhteisöturvallisuus selvitykseen liittyvissä menettelyissä.

6 artikla. Turvallisuusluokitellut sopimukset.

Artikla sisältää määräykset niitä tilanteita varten, joissa toinen sopimuspuoli tekee taikka antaa luvan oman lainkäyttövaltansa piiriin kuuluvalla hankintasopimusosapuolelle tehdä 2 artiklan d kohdassa tarkoitettun turvallisuusluokitellun hankintasopimuksen toisen sopimuspuolen lainkäyttövallan piiriin kuuluvan hankintasopimusosapuolen kanssa.

Artiklan 1 kappaleen mukaan lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen on pyynnöstään ja viipymättä saatava vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaiselta kirjallinen vakuutus siitä, että ehdotetulla hankintasopimusosapuolella on asiaan kuuluvat henkilö- ja yhteisöturvallisuustodistukset. Määräyksellä pyritään turvaamaan lähettävän sopimuspuolen vapaa harkintavalta hankintasopimusvalmistelussa.

Artiklan 2 kappaleen mukaan kuitenkin silloin, kun kyse on kansainvälisestä avoimesta tarjouskilpailusta, jota ei ole suunnattu erityisesti mihinkään maahan tai yritykseen, vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen voi toimittaa lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomaiselle 1 kappaleessa tarkoitettut todistukset ilman tämän virallista pyyntöä. Määräyksen tarkoituksena on nopeuttaa suomalaisten yritysten pääsyä tarjouksen tekemiseen tarpeelliseen turvallisuusluokiteltuun tietoon, mikä puolestaan tehostaisi yritysten tarjousvalmistelua ja parantaisi niiden kilpailuasemaa.

Artiklan 3 kappale rinnastaa alihankkijat hankkijoihin 1 ja 2 kappaleessa mainittujen tietoturvallisuusvaatimusten osalta.

Artiklan 4 kappaleessa veloitetaan lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen toimittamaan vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaiselle luettelo niistä turvallisuusluokitelluista tiedoista, jotka se on välittänyt sopimuksen täytäntöönpanoa varten. Määräys palvelee turvallisuus-

luokitellun tiedon siirtorekisteröinnin tarpeita.

Turvallisuusluokiteltuja sopimuksia koskevat kansalliset säännökset sisältyvät kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 1 § 2 momenttiin (soveltaminen elinkeinonharjoittajaan), 2 §:n 2 kohtaan (erityissuojattava tietoaaineisto), 7 §:ään (vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto) sekä 12 (yhteisöturvallisuus selvitys) ja 13 §:ään. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 13 §:ssä on säännökset hankintaosapuolen antamasta sitoumuksesta turvallisuustoimenpiteiden suorittamiseen. Kansallinen sääntely vastaa sopimusvelvoitteen vaatimuksia. Velvoitteen täyttämiseksi tarpeellisesta suomalaisen viranomaisen tietojenanto-oikeudesta säädetään kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 17 §:ssä.

7 artikla. Turvallisuusluokitellun tiedon välittäminen.

Artikla sisältää määräykset menettelystä siirrettäessä turvallisuusluokiteltuja tietoja sopimuspuolten kesken. Artiklan mukaan turvallisuusluokkaan "LUOTTAMUKSELLINEN" (KONFIDENCIALI) tai sitä ylempään turvallisuusluokkaan kuuluva tieto välitetään diplomaattiteitse elleivät toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset ole sopineet muusta välitystavasta. Toimivaltaisilla turvallisuusviranomaisilla on oikeus sopia myös muusta tiedon välitystavasta edellyttäen, että sillä varmistetaan tiedon suojaaminen luvattomalta paljastamiselta. Turvallisuusluokkaa vastaavista käsittelyvaatimuksista on säädetty kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 9 §:ssä. Erityissuojattavan tietoaaineiston käsittelyssä noudatettavista eri turvallisuusluokkia vastaavista turvallisuustoimenpiteistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

8 artikla. Turvallisuusluokitellun tiedon kääntäminen, kopiointi ja hävittäminen.

Artikla sisältää määräykset siitä, miten eri turvallisuusluokkiin kuuluvia aineistoja saa kääntää, kopioida ja hävittää.

Artiklan 1 kappale sisältää kiellon turvallisuusluokkaan "ERITTÄIN SALAINEN" (SEVISKI SLEPENI) kuuluvan tiedon kääntämisestä ja kopioinnista ilman aineiston lähettäneen sopimuspuolen turvallisuusviran-

omaisen siihen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Kansalliset säännökset velvoitteen toteuttamisesta voidaan tarvittaessa säätää kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 9 §:n nojalla. Alemman turvallisuusluokituksen ollessa kyseessä sovelletaan kansallisia lakeja ja määräyksiä.

Artiklan 2 kappaleen mukaan turvallisuusluokitellusta tiedosta tai sen käännöksistä saa ottaa kopioita ainoastaan työtehtävään tarvittavan määrän. Artiklan 3 kappaleen mukaan kääntäjistä on oltava tehtynä henkilöturvallisuus selvitys.

Artiklan 4 kappaleen mukaan luokkaan "ERITTÄIN SALAINEN" (SEVISKI SLEPENI) kuuluvaa tietoa ei hävitetä, vaan se palautetaan lähettävälle sopimuspuolelle sen jälkeen, kun sitä ei enää pidetä tarpeellisena ottaen huomioon kansalliset lait ja määräykset. Viittauksella kansalliseen lainsäädäntöön tarkoitetaan niitä tilanteita, joissa aineisto tai sen osa on arkistolainsäädännön vuoksi säilytettävä. Artiklan 5 kappaleen mukaisesti turvallisuusluokkaan "SALAINEN" (SLEPENI) tai sitä alempaan turvallisuusluokkaan kuuluva tieto hävitetään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

9 artikla. Vierailut. Artikla sisältää määräykset niistä menettelytavoista, joita noudatetaan järjestettäessä sopimuspuolen edustajille tilaisuus tutustua toisen sopimuspuolen selaisiin toimitiloihin, joissa turvallisuusluokiteltua tietoa kehitetään, käsitellään, tuotetaan tai varastoidaan taikka turvallisuusluokiteltuja hankkeita toteutetaan.

Artiklan 1 kappaleen mukaan vierailun toteuttaminen toimitiloihin, joissa käsitellään "LUOTTAMUKSELLINEN" (KONFIDENCIALI) tai sitä ylempään turvallisuusluokkaan kuuluvaa tietoa tai harjoitetaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, edellyttää vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen ennakolta antamaa kirjallista lupaa. Tätä alemman turvallisuusluokituksen ollessa kyseessä vierailut järjestetään suoraan asianomaisten yhteisöjen kesken.

Artiklan 2 kappaleessa on tarkemmat määräykset tiedoista, jotka on sisällytettävä vierailupyyntöön.

Artiklan 3 kappaleessa edellytetään, että vierailupyyntö on saatava vähintään 30 päi-

vää ennen vierailun aiottua ajankohtaa, ellei kiireellisissä tapauksissa tästä poiketa.

Artiklan 4 kappaleen mukaan vierailijoiden on noudatettava kansallisia lakeja, määräyksiä sekä turvallisuusohjeita.

Vierailujen toteuttamiseen liittyvät säännökset ovat kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä.

10 artikla. Ilmoitukset ja neuvottelut.

Artikla sisältää määräykset sopimuspuolten viranomaisten yhteistyöstä sopimuksen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolten toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvän kansallisen lainsäädäntönsä ja sen mahdolliset muutokset.

Artiklan 2 kappaleessa annetaan toimivaltaisille turvallisuusviranomaisille oikeus kehittää yksityiskohtaisempia toimintamalleja sopimuksen toteutumisen edistämiseksi.

11 artikla. Riitojen ratkaiseminen.

Artiklan mukaan kaikki sopimuksen tulkin- taan tai soveltamiseen liittyvät sopimuspuol- ten väliset riidat ratkaistaan yksinomaan so- pimuspuolten välisissä neuvotteluissa.

12 artikla. Tietosuojan loukkaaminen.

Artiklan 1 kappaleessa sopimuspuolet vel- voitetaan ilmoittamaan viipymättä toisilleen epäilystä tai paljastuneesta turvallisuusluoki- tellun tiedon suojan loukkaamisesta tai vaa- rantumisesta. Artiklan 2 kappaleessa so- pimuspuolet velvoitetaan ryhtymään kansalli- sen lainsäädäntönsä mukaisiin toimenpitei- siin loukkauksen seurausten rajoittamiseksi ja loukkauksen jatkumisen estämiseksi. So- pimuspuolet velvoitetaan myös antamaan toi- silleen pyynnöstä tutkinta-apua, ilmoittamaan toisilleen tutkinnan tuloksesta sekä toteutta- mistaan toimenpiteistä. Artiklan tarkoittami- en velvoitteiden täytäntöön panemiseksi tar- peelliset säännökset sisältyvät kansainvälisis- tä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 19 §:ään.

13 artikla. Kustannukset. Artiklan mukaan kumpikin sopimuspuoli vastaa itse omista sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuneista kustannuksistaan.

14 artikla. Loppumääräykset. Artiklassa on sopimuksen voimaantuloa, muuttamista, ja irtisanomista koskevat määräykset. Sopimus

on tehty toistaiseksi ja sitä voidaan muuttaa sopimuspuolten yhteisestä sopimuksesta.

2 Lakiehdotuksen perustelut

Suomen perustuslain 95 §:ssä edellytetään, että kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan valtion- sisäisesti voimaan erityisellä voimaansaatta- mislailla. Tällaiset määräykset tulee saattaa voimaan lailla myös silloin, kun velvoitteen johdosta ei ole tarpeen tarkistaa kansallisen lainsäädännön aineellista sisältöä. Koska Suomen ja Latvian välisen turvallisuussopi- muksen velvoitteiden toteuttamiseksi ei ai- neellista lainsäädäntöä ole tarpeen muuttaa, esitys sisältää vain ehdotuksen blankettilaik- si.

1 §. Lakiehdotuksen 1 §:n säännöksellä saatettaisiin voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä seloste- taan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Lain voimaantulosta säädettäisiin tasa- vallan presidentin asetuksella. Laki on tarkoi- tus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin so- pimus tulee Suomen osalta voimaan.

3 Voimaantulo

Suomen ja Latvian välisen sopimuksen 14 artiklan 1 kappaleen mukaan kumpikin so- pimuspuoli ilmoittaa toiselle sopimuspuolel- le, kun sopimuksen voimaantulon edellyttä- mät kansallisen lainsäädännön mukaiset vaa- timukset on saatettu päätökseen. Sopimus tu- lee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä jälkimmäisen ilmoi- tuksen vastaanottamisesta. Latvia on 23 päi- vänä elokuuta 2007 päivätyllä nootillaan il- moittanut saattaneensa kansalliset menette- lynsä päätökseen. Sopimus tulee siten voi- maan 14 artiklan 1 kappaleessa mainitun ajan jälkeen Suomen ilmoitettua Latvialla kansal- listen menettelyjensä loppuunsaattamisesta.

Sopimuksen voimaansaattamislaki on tar- koitettu tulemaan voimaan tasavallan presi- dentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos se koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksessä tarkoitusta asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (kts. esimerkiksi PeVL 11/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp).

Edellä mainituilla perusteilla esitykseen sisältyvässä sopimuksessa on lukuisia eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määräyksiä. Sopimuksen 1 artiklassa määritellään, mitä tarkoitetaan turvallisuusluokitellulla tiedolla ja turvallisuusluokitelluilla hankintasopimuksilla. Sopimuksen 2 artiklassa määritellään puolestaan sopimuksen soveltamisala ja tarkoitus. Koska nämä sopimusmääräykset vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, ne edellyttävät eduskunnan hyväksymistä (PeVL 6/2001 vp).

Sopimuksen 3 artiklassa määritellään Suomen kansalliseksi turvallisuusviranomaiseksi ulkoasiainministeriö. Sopimusmääräys vastaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 §:n 1 momenttia. Määräys on siten toteava, eikä sen siten ole katsottava edellyttävän eduskunnan hyväksymistä.

Sopimuksen 5 artiklassa määrätään sopimuksen soveltamisalan piiriin kuuluvan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä, jotka rajoittavat turvallisuusluokitellun tiedon välittämistä, käyttämistä ja pääsyä siihen. Artiklan 1 kappaleessa asetetaan sopimuspuolille velvollisuus toteuttaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki asianmukaiset toimenpiteet, jotta sopimuksessa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa suojattaisiin asianmukaisesti. Sopimuspuolet ovat velvollisia antamaan tälle turvallisuusluokitellulle tiedolle saman suojan kuin omalle vastaavaan turvallisuusluokkaan kuuluvalla tiedolle. Artiklan 2 kappaleen mukaan vastaanottavan sopimuspuolen on pääsäännön mukaan pidettävä turvallisuusluokiteltu tieto salassa.

Suomessa viranomaisten asiakirjojen julkisuus on pääsääntö. Jokaisella on perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Tätä oikeutta voidaan rajoittaa välttämättömistä syistä vain lailla. Yleisesti sovellettavat säännökset salassapito- ja luokitusmerkinnästä on säädetty julkisuuslain 25 §:ssä. Lain 25 §:n mukaan salassa pidettävään viranomaisen asiakirjaan on tehtävä merkintä asiakirjan salassa pitämisestä, kun tällainen asiakirja annetaan asianosaiselle ja kun asiakirja on pidettävä salassa toisen tai yleisen edun vuoksi. Muihin salaisiin asiakirjoihin tehtävä merkintä on harkinnanvarainen. Julkisuuslain säännöksistä poiketen kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan erityissuojattava tietoaaineisto on pidettävä salassa. Lisäksi samaisen lain 8 §:ssä on säännökset turvallisuusluokan merkitsemisestä erityissuojattavaan tietoaaineistoon. Sen mukaisesti erityissuojattavaan tietoaaineistoon on julkisuuslain säännöksistä riippumatta tehtävä kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteissa määritelty merkintä sen osoittamiseksi, millaisia tietoturvallisuusvaatimuksia käsittelyssä on noudatettava. Sopimusmääräykset asettavat näin ollen Suomen lainsäädäntöä tiukemmat vaatimukset turvallisuusluokitellun tiedon merkitsemiselle. Määräykset edellyttävät eduskunnan hyväksymistä.

Artiklan 3 kappaleessa on ilmaistu turvallisuusluokiteltua tietoa koskeva käyttörajoitus

ja 4 kappaleessa turvallisuusluokiteltua tietoa saavia henkilöitä koskeva rajoitus. Siinä määrätään sopimuspuolten velvollisuudesta teettää asianmukainen turvallisuus selvitys henkilöistä, joilla on tai saattaa olla pääsy sopimuksessa tarkoitettuun turvallisuusluokiteltuun tietoon. Turvallisuus selvitysten laadinnassa on otettava huomioon perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetty yksityiselämän suoja ja velvollisuus säätää henkilötietojen suojasta lailla. Suomessa turvallisuus selvityksen kohteena olevista henkilöistä sekä selvityksessä sovellettavasta menettelystä on säädetty turvallisuus selvityksistä annetussa laissa. Artiklan 5 kappaleessa edellytetään, että toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset avustavat pyynnöstä toisiaan henkilö- ja yhteisöturvallisuus selvityksiin liittyvissä menettelyissä.

Sopimuksen 6 artiklassa on määräykset turvallisuusluokitelluista hankintasopimuksista ja niihin tarvittavista turvallisuus selvityksistä. Yhteisöturvallisuus selvitystä koskevat säännökset sisältyvät kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 12 ja 13 §:ään.

Sopimuksen 7 artiklassa on määräykset turvallisuusluokitellun tiedon välittämisestä ja 8 artiklassa turvallisuusluokitellun tiedon kääntämisestä, kopiointia ja hävittämistä koskevista seikoista. Turvallisuusluokkaa vastaavista käsittelyvaatimuksista on säädetty kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 9 §:ssä. Erityissuojattavan tietoa-aineiston käsittelyssä noudatettavista eri turvallisuusluokkia vastaavista turvallisuus toimenpiteistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Sopimuksen 9 artiklassa on määräykset sopimuspuolen velvollisuudesta sallia toisen sopimuspuolen tai toisen sopimuspuolen alueella toimivien tilausten saajien edustajien vierailut sopimuspuolen omiin julkisiin virastoihin ja laitoksiin sekä sopimuspuolen alueella toimipaikkaansa pitävien tilauksen saajien toimitiloihin. Sopimuspuolen edustajien vierailuiden tarkoituksena on varmistaa sopimuksen tarkoituksen toteuttaminen turvallisuusluokiteltujen tietojen asianmukaiseksi suojaamiseksi. Tähän vierailuoikeuteen ei sisälly sellaista julkista vallan käyttöä ja tarkastusoikeutta, joka olisi ristiriidassa pe-

rustuslain kanssa (PeVL 179/1997). Sopimusmääräys luo välillisesti myös yksityisille tilausten saajille velvollisuuden sallia vierailut omiin toimitiloihinsa. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä on vastaavat säännökset vierailuja koskevan sopimusmääräyksen täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista.

Sopimuksen 12 artiklassa edellytetään, että sopimuspuolet ilmoittavat välittömästi toisilleen, jos turvallisuusluokitellun tiedon suoja on rikottu, taikka tällaiseen tietoon on kohdistunut muu artiklassa mainittu loukkaus. Sopimuspuolten on lisäksi tutkittava turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevien säännösten rikkominen sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin vastaavanlaisten rikkomusten ennalta ehkäisemiseksi. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 19 §:ssä säädetään kansallisen turvallisuusviranomaiselle kuuluvista velvoitteista sopimusmääräyksissä tarkoitetuissa tilanteissa.

4.2 Käsittelyjärjestys

Käsittelyjärjestyksen kannalta merkityksellisiä sopimusmääräyksiä sisältyy sopimuksen 5 artiklaan, joka asettaa rajoituksia turvallisuusluokitellun tiedon tai materiaalin julkisuudelle. Sopimusmääräys on merkityksellinen perustuslain 12 §:n 2 momentin suojaaman, julkisuusperiaatteelle rakentuvan tiedonsaantioikeuden kannalta. Tätä tiedonsaantioikeutta saa rajoittaa vain lailla ja vain välttämättömistä syistä. Tällaisena välttämättömyksenä syynä voidaan pitää sen turvaamista, että Suomi ja suomalaiset yritykset voivat osallistua sellaisiin kansainvälisiin sekä Suomen ja Latvian kahdenkeskisiin toimintoihin ja hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää arkaluonteisen salassa pidettävien tietojen vaihtoa. Salassapitoa koskeva erityissäännös on otettu kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:ään.

Suomen ja Latvian välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehtyyn sopimukseen ei voida katsoa sisältyvän sellaisia määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Hallituksen näkemyksen mukaan sopimus voitaisiin näin ollen hyväksyä äänten enem-

mistöllä ja ehdotus sen lainsäädännön alaan kuuluvien sopimusmääräysten voimaansaattamiseksi tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Turussa 17 päivänä elokuuta 2007 Suomen tasavallan ja Latvian tasavallan välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen.

Lakiehdotus

Laki

Latvian kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Turussa 17 päivänä elokuuta 2007 Suomen tasavallan ja Latvian tasavallan välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voi-

massa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministerin sijainen
Pääministeri *Matti Vanhanen*

*Sopimusteksti***Sopimus**

**Suomen tasavallan hallituksen
ja
Latvian tasavallan hallituksen
välillä
turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroi-
sesta suojaamisesta**

Suomen tasavallan hallitus ja Latvian tasavallan hallitus, jäljempänä "sopimuspuolet", taataksaan suojan sellaiselle turvallisuusluokitellulle tiedolle, jota vaihdetaan sopimuspuolten kesken tai siirretään sopimuspuolten turvallisuusluokiteltua tietoa käsittelevien julkisten tai yksityisten yhteisöjen välillä,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla*Määritelmät*

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

a) *turvallisuusluokitellulla tiedolla* missä tahansa muodossa olevaa, minkä tahansa luonteista tai millä tahansa menetelmällä välitettävää tietoa, asiakirjaa tai aineistoa, jonka sopimuspuoli välittää toiselle sopimuspuolelle ja joka on turvallisuusluokiteltu ja johon on tehty asianmukainen luokitusmerkintä kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti, sekä tietoa, asiakirjaa tai aineistoa, joka on tuotettu tällaisen turvallisuusluokitellun tiedon pohjalta ja merkitty asianmukaisesti;

b) *toimivaltaisella turvallisuusviranomaisella* kansallista turvallisuusviranomaista tai nimettyä turvallisuusviranomaista, joka on kansallisten lakien ja määräysten mukaan toimivaltainen ja vastaa tämän sopimuksen täytäntöönpanosta;

c) *hankintasopimusosapuolella* luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä tai valtion laitosta, jolla on kelpoisuus tehdä turvallisuusluokiteltuja hankintasopimuksia;

Agreement

**between
the Government of the Republic of Finland
and
the Government of the Republic of Latvia
on
Mutual Protection of Classified Informa-
tion**

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Latvia, hereinafter referred to as the "Parties", in order to guarantee the protection of any Classified Information exchanged between the Parties or transferred through public or private entities that deal with Classified Information of the Parties,

have agreed as follows:

Article 1*Definitions*

For the purposes of this Agreement:

a) *Classified Information* means any information, documents or material of any form, nature or method of transmission provided by one Party to the other Party and to which a security classification level has been applied and which has been marked accordingly under national laws and regulations as well as any information, documents or material that has been generated on the basis of such Classified Information and marked accordingly;

b) *Competent Security Authority* means a national security authority or a designated security authority which is competent under national laws and regulations and responsible for the implementation of this Agreement.

c) *Contractor* means an individual, a legal entity or a state body possessing the legal capacity to conclude Classified Contracts;

d) *turvallisuusluokitellulla hankintasopimuksella* sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvien hankintasopimusosapuolten kanssa tai välillä käytyä hankintasopimusta edeltävää neuvottelua tai tehtyä hankintasopimusta, alihankintasopimusta tai muuta hyväksyttyä järjestelyä, joka koskee tuotteiden toimittamista, urakoiden suorittamista tai palvelujen suorittamista ja johon sisältyy pääsy turvallisuusluokiteltuun tietoon tai tällaisen tiedon tuottaminen;

e) *lähettävällä sopimuspuolella* sopimuspuolta sekä sen lainkäyttövaltaan kuuluvaa muuta valtion laitosta tai julkisoikeudellista tai yksityisoikeudellista oikeushenkilöä, joka välittää turvallisuusluokiteltua tietoa;

f) *vastaanottavalla sopimuspuolella* sopimuspuolta sekä sen lainkäyttövaltaan kuuluvaa muuta valtion laitosta tai julkisoikeudellista tai yksityisoikeudellista oikeushenkilöä, jolle turvallisuusluokiteltua tietoa välitetään;

g) *tiedonsaantitarpeella* periaatetta, jonka mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa voidaan luovuttaa henkilölle ainoastaan hänen virallisten velvoitteidensa tai tehtäviensä yhteydessä.

d) *Classified Contract* means any pre-contractual negotiation, contract, subcontract or other approved arrangement with or between Contractors under the jurisdiction of either Party in order to supply products, execute works or provide services involving access to or generation of Classified Information;

e) *Originating Party* means the Party, as well as any other state body or legal public or private entity under its jurisdiction, providing Classified Information;

f) *Receiving Party* means the Party, as well as any other state body or legal public or private entity under its jurisdiction, to which Classified Information is transmitted;

g) *Need to Know* means a principle by which access to Classified Information may be granted to an individual only in connection with his official duties or tasks.

2 artikla

Article 2

Tarkoitus ja soveltamisala

Purpose and Scope of Application

Tämän sopimuksen tarkoituksena on suojata turvallisuusluokiteltua tietoa, jota sopimuspuolet välittävät toisilleen ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi- tai teollisuusasioissa tai jota välitetään turvallisuusluokiteltujen sopimusten täytäntöönpanon tai valmistelun yhteydessä tai jota syntyy taikka tuotetaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan toiminnan yhteydessä.

The purpose of this Agreement is to protect Classified Information provided by one Party to the other Party for purposes of foreign affairs, defence, security, police or industrial matters, or transmitted within the context of the implementation or preparation of Classified Contracts, or arising or produced within the context of any activity falling within the scope of application of this Agreement.

3 artikla

Article 3

Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset

Competent Security Authorities

1. Sopimuspuolten nimeämät kansalliset turvallisuusviranomaiset ovat:

1. The national security authorities designated by the Parties are:

Suomen tasavallassa:
Ulkoasiainministeriö
Turvallisuusyksikkö
Kanavakatu 3 A
PL 176, 00161 Helsinki
SUOMI

In the Republic of Finland:
Ministry for Foreign Affairs
Security Unit
Kanavakatu 3A
P.O. Box 176, 00161 Helsinki
FINLAND

Latvian tasavallassa:
Satversmes aizsardzības birojs
Miera iela 85a
Rīga, LV 1001
LATVIA

In the Republic of Latvia
Satversmes aizsardzības birojs
Miera iela 85a
Rīga, LV 1001
LATVIA

2. Sopimuspuolet antavat toisilleen tiedoksi diplomaattiteitse kaikki kansallisia turvallisuusviranomaisia koskevat muutokset.

2. The Parties shall inform each other through diplomatic channels of any subsequent changes of the national security authorities.

3. Kansalliset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi mahdolliset muut toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset, jotka vastaavat tämän sopimuksen täytäntöönpanosta.

3. The national security authorities shall notify each other of any other Competent Security Authorities that are responsible for the implementation of this Agreement.

4 artikla

Article 4

Turvallisuusluokituksen tasot

Security Classification Levels

1. Tiedon turvallisuusluokituksen tasot vastaavat toisiaan seuraavasti:

1. The levels of security classification of information shall correspond to one another as follows:

Suomen tasavalta	Latvian tasavalta	Englanninkielinen vastine
ERITTÄIN SALAINEN	SEVIŠKI SLEPENI	TOP SECRET
SALAINEN	SLEPENI	SECRET
LUOTTAMUKSELLINEN	KONFIDENCIĀLI	CONFIDENTIAL
KÄYTTÖ RAJOITETTU	DIENESTA VAJADZĪBĀM	RESTRICTED

2. Vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen muuttaa turvallisuusluokituksen tasoa tai peruuttaa sen ainoastaan, jos lähettävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen sitä pyytää.

2. The Competent Security Authority of the Receiving Party shall alter or revoke the security classification only when so requested by the Competent Security Authority of the Originating Party.

3. Vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi pyytää lähettävän sopimuspuolen toimivaltaista turvallisuusviranomaista muuttamaan turvallisuusluokituksen tasoa tai peruuttamaan sen taikka ilmoittamaan perusteet tietyn luokitus-tason valitsemiselle.

3. The Competent Security Authority of the Receiving Party may request the Competent Security Authority of the Originating Party to amend or revoke the security classification or to supply reasons for the choice of a given level of classification.

5 artikla

Article 5

Tietosuojaan periaatteet

Security Principles

1. Sopimuspuolet toteuttavat kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti kaikki asianmukaiset toimenpiteet suojatakseen tässä

1. The Parties shall take all appropriate measures under their national laws and regulations so as to protect Classified Information

sopimuksessa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa. Ne antavat tälle tiedolle saman suojan kuin omalle vastaavaan turvallisuusluokkaan kuuluvalla tiedolla.

2. Sopimuspuolet eivät luovuta turvallisuusluokiteltua tietoa kansainvälisille järjestöille tai kolmansien valtioiden virkamiehille, oikeushenkilöille tai kansalaisille, ellei lähetävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen ole ennakolta antanut siihen kirjallista suostumusta.

3. Turvallisuusluokiteltua tietoa saa käyttä ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten se on välitetty.

4. Turvallisuusluokiteltua tietoa luovutetaan ainoastaan sellaisille henkilöille, joilla on tiedonsaantitarve ja joille on annettu sekä lupa saada tällaista tietoa että asianmukaiset ohjeet. Turvallisuusluokkaan LUOTTAMUKSELLINEN / KONFIDENCIÄLI tai sitä ylempään turvallisuusluokkaan kuuluvaa tietoa luovutetaan ainoastaan sellaisille henkilöille, joista on tehty kansallisten lakien ja määräysten mukainen turvallisuus selvitys ja joilla on voimassa oleva henkilöturvallisuus selvitykseen perustuva turvallisuustodistus.

5. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset avustavat pyynnöstä toisiaan henkilö- ja yhteisöturvallisuus selvityksiin liittyvissä menettelyissä kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti.

referred to in this Agreement. They shall afford such information the same protection as they afford to their own information at the corresponding level of classification.

2. The Parties shall not provide access to Classified Information to international organisations or to officials, legal entities or nationals of third countries without the prior written consent of the Competent Security Authority of the Originating Party.

3. Classified Information shall be used solely for the purpose for which it has been provided.

4. Access to Classified Information shall be limited to persons who have a Need to Know and who have been authorised to have access to such information as well as briefed accordingly. Access to information classified as CONFIDENTIAL or above shall be limited only to persons who have been security cleared according to national laws and regulations and who hold a valid personnel security certificate.

5. The Competent Security Authorities shall, on request and in accordance with national laws and regulations, assist each other during procedures for personnel and facility security clearance.

6 artikla

Turvallisuusluokitellut hankintasopimukset

1. Jos lähetävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen aikoo sallia neuvottelut turvallisuusluokitellun hankintasopimuksen tekemiseksi vastaanottavan sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvan hankintasopimusosapuolen kanssa, lähetävän sopimuspuolen tulee pyynnöstä saada vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltaiselta turvallisuusviranomaiselta kirjallinen vakuutus siitä, että ehdotetulla hankintasopimusosapuolella on asiaankuuluvat henkilö- ja yhteisöturvallisuustodistukset.

2. Jos on kyse avoimesta tarjouskilpailusta, vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi toimittaa lähet-

Article 6

Classified Contracts

1. If the Competent Security Authority of the Originating Party intends to permit negotiations for concluding a Classified Contract with a Contractor under the jurisdiction of the Receiving Party, it shall, upon request, obtain a written assurance from the Competent Security Authority of the Receiving Party that the proposed Contractor holds the relevant personnel and facility security certificates.

2. In the case of an open tender the Competent Security Authority of the Recipient Party may provide the Competent Security Author-

tävän sopimuspuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle asiaankuuluvat turvallisuustodistukset ilman virallista pyyntöä.

3. Kaikkiin alihankkijoihin sovelletaan samoja turvallisuusvaatimuksia kuin turvallisuusluokitellun päähankintasopimuksen tehneeseen hankintasopimusosapuoleen.

4. Lähettävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen toimittaa vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle luettelon niistä turvallisuusluokitelluista tiedoista, jotka se on välittänyt turvallisuusluokitellun hankintasopimuksen täytäntöönpanoa varten.

ity of the Originating Party with the relevant security certificates without a formal request.

3. Any sub-contractors shall be subject to the same security requirements as the Contractor which concluded the main Classified Contract.

4. The Competent Security Authority of the Originating Party shall deliver to the Competent Security Authority of the Receiving Party a list of the Classified Information provided by it for the performance of the Classified Contract.

7 artikla

Turvallisuusluokitellun tiedon välittäminen

1. Turvallisuusluokkaan LUOTTAMUKSELLINEN / KONFIDENCIĀLI tai sitä ylempään turvallisuusluokkaan kuuluva tieto välitetään diplomaattiteitse, jollei tämän artiklan 2 kappaleen mukaisesti muuta sovita.

2. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat sopia muusta turvallisuusluokitellun tiedon välitystavasta, jolla varmistetaan tiedon suojaaminen luvattomalta paljastamiselta.

Article 7

Transmission of Classified Information

1. Information classified as CONFIDENTIAL or above shall be transmitted through diplomatic channels, unless otherwise agreed in accordance with Paragraph 2 of this Article.

2. The Competent Security Authorities may agree on other means of transmission of Classified Information ensuring its protection against unauthorised disclosure.

8 artikla

Turvallisuusluokitellun tiedon kääntäminen, kopiointi ja hävittäminen

1. Turvallisuusluokkaan ERITTÄIN SALAINEN / SEVIŠKI SLEPENI kuuluvaa tietoa saa kääntää tai kopioida ainoastaan, jos lähettävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen on ennakolta antanut siihen kirjallisen luvan. Muuta turvallisuusluokiteltua tietoa käännettäessä ja kopioitaessa noudatetaan vastaanottavan sopimuspuolen kansallisia lakeja ja määräyksiä.

2. Turvallisuusluokitellusta tiedosta tai sen käännöksestä saa ottaa kopioita ainoastaan työtehtävään tarvittavan määrän.

3. Kaikki turvallisuusluokitellun tiedon käännökset on teetettävä henkilöillä, joista on tehty asianmukainen turvallisuusselvitys 5 artiklan 4 kappaleen mukaisesti.

Article 8

Translation, Reproduction and Destruction of Classified Information

1. Information classified as TOP SECRET may be translated or reproduced only if the Competent Security Authority of the Originating Party has given a prior written consent for it. The translation and reproduction of other Classified Information shall take place pursuant to the national laws and regulations of the Receiving Party.

2. The copies of Classified Information or its translation shall be limited to the number necessary for duty purposes.

3. All translations of Classified Information shall be made by persons who are appropriately security cleared in accordance with Paragraph 4 of Article 5.

4. Turvallisuusluokkaan ERITTÄIN SALAINEN / SEVIŠKI SLEPENI kuuluvaa tietoa ei hävitetä. Se palautetaan lähettävälle sopimuspuolelle sen jälkeen, kun sitä ei enää tarvita, ottaen huomioon kansalliset lait ja määräykset.

5. Turvallisuusluokkaan SALAINEN / SLEPENI tai sitä alempaan turvallisuusluokkaan kuuluva tieto hävitetään kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti.

4. Information classified as TOP SECRET shall not be destroyed. It shall be returned to the Originating Party after it is no longer required, taking into account the national laws and regulations.

5. Information classified as SECRET or below shall be destroyed in accordance with the national laws and regulations.

9 artikla

Vierailut

1. Vierailut toimitiloihin, joissa kehitetään, käsitellään, tuotetaan tai varastoidaan turvallisuusluokkaan LUOTTAMUKSELLINEN / KONFIDENCIALI tai sitä ylempään turvallisuusluokkaan kuuluvaa tietoa tai harjoitetaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, sallitaan ainoastaan sellaisille toisen sopimuspuolen valtion vierailijoille, joille vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen on ennakolta antanut kirjallisen vierailuluvan. Vierailut, jotka liittyvät turvallisuusluokkaan KÄYTTÖ RAJOITETTU / DIENESTA VAJADZĪBĀM kuuluvaan tietoon, järjestetään suoraan asianomaisten yhteisöjen kesken ilman muodollisuuksia.

2. Vierailupyynnössä on annettava seuraavat tiedot:

a) vierailijan nimi, syntymäaika ja -paikka, passin (henkilöllisyystodistuksen) numero, kansallisuus;

b) vierailijan virka-asema ja edustettavan organisaation nimi;

c) vierailijan turvallisuustodistus;

d) vierailun tarkoitus ja ajankohta;

e) vierailun kohteena olevan organisaation nimi ja toimitilat;

f) päiväys, allekirjoitus ja toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen virallinen leima.

3. Vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen on saatava vierailupyyntö vähintään kolmekymmentä päivää ennen vierailun aiottua ajankohtaa. Kiireellisissä tapauksissa toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat sopia lyhyemmästä ajasta.

4. Vierailijoiden on noudatettava vierailun

Article 9

Visits

1. Visits to facilities where information classified as CONFIDENTIAL or above is developed, handled, generated or stored, or where activities within the scope of this Agreement are performed, shall be allowed only to visitors from the State of the other Party which have received a prior written permission from the Competent Security Authority of the host Party. Visits relating to information classified as RESTRICTED shall be arranged directly between the relevant facilities without formal proceedings.

2. The request for visit shall contain the following information:

a) the visitor's name, date and place of birth, passport (ID card) number, nationality;

b) the visitor's position and the name of the organisation represented;

c) the visitor's security certificate;

d) the purpose and date of the visit;

e) the name and facilities of the organisation to be visited;

f) the date, signature and official seal of the Competent Security Authority.

3. The request for visit shall be received by the Competent Security Authority of the Receiving Party at least thirty days before the visit is intended to take place. In urgent cases the Competent Security Authorities can agree on a shorter period.

4. The visitors shall follow the national

kohteena olevassa organisaatiossa sovellettavia kansallisia lakeja ja määräyksiä sekä turvallisuusohjeita.

laws and regulations and security rules applicable in the host facility.

10 artikla

Article 10

Ilmoitukset ja neuvottelut

Notification and Consultations

1. Tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi asiaa koskevat kansalliset lakinsa ja määräyksensä sekä niiden muutokset ja neuvottelevat keskenään toistensa pyynnöstä.

1. In order to implement this Agreement the Competent Security Authorities shall notify each other of their relevant national laws and regulations and their amendments as well as consult mutually at each other's request.

2. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat kehittää yksityiskohtaisia menettelyjä tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

2. The Competent Security Authorities may develop detailed procedures for the implementation of this Agreement.

11 artikla

Article 11

Riitojen ratkaiseminen

Settlement of Disputes

Kaikki sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, ratkaistaan yksinomaan sopimuspuolten välisin neuvotteluin.

All disputes between the Parties on the interpretation or application of this Agreement shall be settled exclusively by means of consultations between the Parties.

12 artikla

Article 12

Tietosuojan loukkaaminen

Breach of Security

1. Sopimuspuolet ilmoittavat viipymättä toisilleen epäilyistä tai tapahtuneesta turvallisuusluokitellun tiedon suojan loukkaamisesta.

1. Each Party shall immediately notify the other Party of any suspicions or discoveries of breach of security of Classified Information.

2. Se sopimuspuoli, jonka lainkäyttövaltaan asia kuuluu, toteuttaa kansallisten lakiansa ja määräystensä mukaisesti kaikki mahdolliset asianmukaiset toimenpiteet rajoittaakseen tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun tietosuojan loukkaamisen seurauksia ja estääkseen loukkauksen jatkumisen. Toinen sopimuspuoli antaa pyynnöstä tutkinta-apua, ja sille ilmoitetaan tuloksesta sekä toteutetuista toimenpiteistä.

2. The Party with jurisdiction shall undertake all possible appropriate measures under its national laws and regulations so as to limit the consequences of a breach of security referred to in Paragraph 1 of this Article and to prevent further violations. Upon request, the other Party shall provide investigative assistance; it shall be informed of the outcome of the investigation and of the measures undertaken.

13 artikla

Article 13

Kustannukset

Costs

Sopimuspuolet vastaavat omista kustannuksistaan, jotka ovat aiheutuneet tämän sopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä.

Each Party shall bear its own costs incurred in connection with the implementation of this Agreement.

14 artikla

Loppumääräykset

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen diplomaattitse, kun tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset oikeudelliset vaatimukset on täytetty. Tämä sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus on otettu vastaan.

2. Tämä sopimus tehdään toistaiseksi.

3. Tätä sopimusta voidaan muuttaa sopimuspuolten keskinäisellä kirjallisella suostumuksella. Kumpikin sopimuspuoli voi milloin tahansa ehdottaa muutoksia tähän sopimukseen. Sopimuspuolet aloittavat neuvottelut sopimuksen muuttamisesta, jos jompikumpi sopimuspuoli sitä ehdottaa. Muutokset tulevat voimaan tämän artiklan 1 kappaleessa määrätyn menettelyn mukaisesti.

4. Sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle diplomaattitse. Tällöin sopimus lakkaa olemasta voimasta kuuden (6) kuukauden kuluttua irtisanomisilmoituksen vastaanottamisen ajankohdasta. Jo välitettyä ja/tai tuotettua turvallisuusluokiteltua tietoa käsitellään tämän sopimuksen määräysten mukaisesti niin kauan kuin se on tarpeen kyseisen tiedon suojaamiseksi.

Tämän vakuudeksi asianmukaisesti valtuutetut sopimuspuolten edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Turussa 17 päivänä elokuuta 2007 kahtena alkuperäiskappaleena, molemmat suomen, latvian ja englannin kielellä, kaikkiin tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

Tämän sopimuksen määräysten tulkintojen poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Latvian tasavallan
hallituksen puolesta

Article 14

Final Provisions

1. The Parties shall notify each other through diplomatic channels of the completion of the internal legal requirements necessary for the entry into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the receipt of the later notification.

2. This Agreement is concluded for an indefinite period of time.

3. This Agreement may be amended by the mutual, written consent of the Parties. Either Party may propose amendments to this Agreement at any time. If one Party so proposes, the Parties shall begin consultations on amending this Agreement. The amendments shall enter into force in accordance with the same procedure as provided for in Paragraph 1 of this Article.

4. This Agreement may be terminated by either of the Parties by written notice to the other Party through diplomatic channels. In such a case, this Agreement shall expire six months after the date of the receipt of the notice on termination. Classified Information already transmitted and/or generated shall be handled in accordance with the provisions of this Agreement for as long as necessary for the protection thereof.

In witness whereof, the duly authorised representatives of the Parties have signed this Agreement.

Done at Turku, on 17th August 2007, in two original copies, each in the Finnish, Latvian and English languages, all texts being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation of the provisions of this Agreement, the English text shall prevail.

For the Government of the
Republic of Finland

For the Government of the
Republic of Latvia